

ALEKSANDRS

PUŠKINS

**ĒGIPTES
NAKTIS**

ĒGIPTES NAKTIS //Liesma, 1969

FB2: Imants Ločmelis <imantslochmelis@inbox.lv >, 13 June 2011, version 1.0

UUID: 19743397-B6FB-404B-BDAF-FEDB5FEA7428

PDF: fb2pdf-j.20180924, 29.02.2024

ALEKSANDRS PUŠKINS

ĒGIPTES NAKTIS

ALEKSANDRS PUŠKINS

ĒGIPTES NAKTIS

Sastādītājs Jāzeps Osmanis Mākslinieks Arturs Apinis

tulkojis Kārlis Egle

izdevniecība Liesma 1969

Nošakņējis grāmatu un FB2 failu izveidojis Imants
Ločmelis

Содержание

ĒGIPTES NAKTIS0004
I nodaļa0005
#30006
II nodaļa0014
III nodaļa0019

ĒGIPTES NAKTIS

I nodaļa

— **Q**uel est cet homme?
— Ha, c'est un bien grand talent,
il fait de sa voix tout ce qu'il veut.

Čarskis bija viens no pastāvīgajiem Pēterburgas iedzīvotājiem. Viņam vēl nebija trīsdesmit gadu; viņš nebija precējies; maizes darbs viņu vēl nenomāca. Viņa nelaiķis tēvocis, kas labajos laikos bijis vice-gubernators, bija atstājis viņam labi iekoptu muižu. Viņa dzīve varētu būt ļoti tīkama, bet viņam piemita nelaime rakstīt un iespiest dzejoļus. Žurnālos viņu dēvēja par dzejnieku, bet saimes istabā par rīmju kalēju.

Par spīti lielajām priekšrocībām, ko bauda dzejdari (jāatzīstas: izņemot tiesību lietot akuzatīvu ģenitīva vietā vai vēl kādas citas tā saucamās dzejiskās pat-vaļības, mēs nekādu sevišķu krievu dzejdaru priekš-rocību nezinām) — bet lai nu tas būtu kā būdams, — par spīti viņu dažādajām priekšrocībām, šos ļaudis allaž vajā lielas kļūmes un nepatikšanas. Visrūgtākais un neciešamākais ļaunums dzejdarim ir viņa kārtā un pievārds, ar ko tas apzīmogots un no kā viņš nekad nevar tikt vaļā. Publika uzskata viņu par savu īpašumu; pēc publikas domām, viņš dzimis vienīgi viņu

vajadzībai un priekam. Viņš ierodas mājās no laukiem, pirmais pretimnācējs viņam vaicā: vai at-vedāt man kaut ko jaunu? Viņš nogrimst pārdomās par savas dzīves sarežģījumiem, par mīla cilvēka sli-mību, tūliņ salkans smaidis pavada vēl salkanāku iz-saucienu: droši vien kaut ko sacerat! Viņš iemīlas? — Viņa daiļava tūdaļ nopērk angļu veikalā albumu un gaida elēģijas. Un, ja viņš aizbrauc pie kāda, kas viņam gandrīz pilnīgi svešs, lai pārrunātu svarīgas lietas, pēdējais tūdaļ sauc savu dēlēnu un liek tam skaitīt tāda un tāda dzejoļus; un puika pacienā dzej-dari ar sakropļotiem viņa paša dzejoļiem. Bet tas vēl pats sākums! Kādām gan jābūt īstām likstām? Čarskis atzinās, ka apsveikumi, pieprasījumi, albumi un pui-kas viņam tā apnikuši, ka viņš spiests ik mirkli saval-dīties, lai nepateiktu kādu rupjību.

Čarskis visādi nopūlējās, lai atbrīvotos no necie-šamā pievārda. Viņš vairījās no savām literātu ap-rindām un deva priekšroku lielās sabiedrības cilvē-kiem, pat vistukšākajiem. Viņa sarunu temats bija visbanālākais un nekad neskāra literatūru. Apģērbā viņš arvien ievēroja vispēdējo modi kā kautrs, jauns, mānīcīgs

maskavietis, kas pirmo reizi mūžā ieradies Pēterburgā. Viņa kabinetā, kas bija iekārtots kā dā-mas guļamistaba, nekas neatgādināja rakstnieku; grā-matas nemētājās pa galdiem un zem galdiem; dīvāns nebija notriepts ar tinti, nebija tās nekārtības, kas liecinātu par mūzas tuvumu un slotas un slauka trū-kumu. Čarskis bija izmisis, ja kāds no viņa lielās sa-biedrības draugiem to pārsteidza ar spalvu rokā. Grūti iedomāties, līdz kādai sīkumainībai varēja no-iet cilvēks, kas apveltīts ar talantu un dvēseli. Viņš izlikās gan kaislīgs zirgu mīlotājs, gan liels kāršu spēlmanis, gan smalks gardēdis, kaut arī nepavisam neprata atšķirt kalniešu sugu no arābu sugas, nekad nevarēja atcerēties, kas ir trumpis, un ceptus kartu-peļus klusībā ieskatīja labākus par visādiem franču virtuves izgudrojumiem. Viņš dzīvoja pavisam izlai-dīgi; nīka visās ballēs, pārēdās visos diplomātiskos mielastos un ik vienās viesībās bija tikpat neizbēgams kā Rezanova saldējums.

Un tomēr viņš bija dzejnieks, un viņa tieksme bija neatvairāma: kad viņam uznāca šis draņķīgums (tā viņš dēvēja iedvesmu), Čarskis ieslēdzās savā kabi-netā un rakstīja no rīta līdz

naktij. Saviem patiesiem draugiem viņš atzinās, ka tikai tad viņš jūtoties īsti laimīgs.

Pārējā laikā viņš pastaigājās, dižodamies un izlik-damies un vai ik mirkli dzirdēdams lielisko jautā-jumu: vai esat uzrakstījis ko jaunu?

Vienā rītā Čarskis sajuta to brīnišķīgo noskaņo-jumu, kad sapņu tēli skaidri iezīmējas acu priekšā un kad nāk prātā spilgti, necerēti vārdi šo tēlu atvei-došanai, kad dzejas rindas viegli plūst no spalvas un saskanīgas vārsmas steigtin steidzas pretī raitai do-mai. Čarskis līdz sirds dziļumiem bija iegrimis sald- kairā aizmirstībā... ne sabiedrība, ne sabiedrības ieskati, ne viņa paša dīvainības viņam neeksistēja. Viņš rakstīja dzejoļus.

Pēkšņi viņa kabineta durvis iečīkstējās un tur pa-rādījās svešinieka galva. Čarskis satrūkās un sarauca pieri.

— Kas tur ir? — viņš saīdzis jautāja, klusībā lādē-dams savus kalpotājus, kas nekad neuzturējās priekš-istabā.

Nepazīstamais ienāca.

Viņš bija slaida auguma, kalsnējs un likās gadu trīsdesmit vecs. Tumšās sejas vaibsti bija izteiksmīgi: bālā, augstā piere, ko noēnoja melnu

matu cirtas, melnās, mirdzošās acis, ērgļa deguns un kuplā bārda, kas klāja iekritušos, dzeltenīgos vaigus, liecināja, ka viņš ir ārzemnieks. Viņš bija ģērbies melnā frakā, kas šuvēs jau apdilusi, vasaras biksēs (lai gan ārā jau bija vēls rudens), zem novalkātās tumšās kakla-saites uz dzeltenīgā krekla krūts spīdēja neīsts di-mants; saņurcītā cepure, likās, bija pieredzējusi daudz saules un lietus dienu. Sastapuši šo cilvēku mežā, jūs viņu noturētu par laupītāju; sabiedrībā — par politisku sazvērnieku; priekšistabā — par šarla-tānu, kas tirgojas ar eliksīriem un žurku zālēm.

— Ko jūs vēlaties? — franču valodā jautāja Čarskis.

— Signor, — zemu klanīdamies, svešinieks at-bildēja, — lei voglia perdonarmi se.. -[32]

Čarskis viņam nepiedāvāja krēslu un pats piecēlās; saruna turpinājās itāliešu valodā.

— Esmu Neapoles mākslinieks, — svešinieks sa-cīja, — apstākļi spieda mani pamest tēviju; es iera-dos Krievijā, paļaudamies uz savu talantu.

Čarskis domāja, ka neapolietis taisās sarīkot dažus čello koncertus un iznēsā pa mājām biļetes. Viņš jau grasījās iedot svešiniekam divdesmit

piecus rubļus un drīzāk tikt vaļā, bet nepazīstamais piebilda:

— Ceru, Signor, ka jūs izpalīdzēsiet savam amata brālim ūn ievēdīsiet mani tais namos, kas jums pie-ejami.

Čarska augstprātību nebija iespējams vēl vairāk aizvainot. Viņš lepni paraudzījās tajā, kas saucās par viņa amata brāli.

— Atļaujiet vaicāt, kas jūs tāds esat un par ko jūs mani turat? — viņš jautāja, ar pūlēm apvaldīdams savu īgnumu.

Neapolietis pamanīja viņa saīgumu.

— Ko jūs vēlaties? — Čarskis vēsi atkārtoja.

— Esmu daudz dzirdējis par jūsu apbrīnojamo talantu; esmu pārliecināts, ka šejienes kungi ieskata par lielu godu parādīt visāda veida pretimnākšanu tik ievērojamam dzejniekam, — itālietis atbildēja, — tādēļ arī uzdrošinājos ierasties pie jums...

—• Kur tad jūs? — viņš teica itālietim. — Pagai-diet ... Man vajadzēja atspēkot nepelnīto cildinā-

jumu un jums atzīties, ka neesmu nekāds dzejnieks. Tagad parunāsim par jūsu lietām. Esmu gatavs pakal-pot, cik tas man būs

iespējams. Vai jūs esat mūziķis?

— Nē, eccellenza[36]// — itālietis atbildēja. — Esmu nabaga improvizētājs.

— Improvizētājs! — Čarskis iesaucās, sajuzdams, cik skarba bijusi viņa rīcība. — Kāpēc jūs tūlīt ne-teicāt, ka esat improvizētājs? — Un Čarskis patiesā nožēlā paspieda viņam roku.

Viņa draudzīgais izskats itālieti uzmundrināja. Viņš vaļsirdīgi izstāstīja savus nodomus. Viņa āriene ne-varēja maldināt; viņam bija vajadzīga nauda; viņš cerēja Krievijā kaut kā uzlabot savus mājas apstākļus. Čarskis uzmanīgi noklausījās viņā.

— Es ceru, — viņš sacīja nabaga māksliniekam, — ka jums būs panākumi: šejienes sabiedrība vēl nekad nav dzirdējusi improvizētāju. Ziņkāre tiks pa-modināta; tiesa, itāliešu valodu pie mums neprot, jūs nesapratīs; bet tā nav nelaime; galvenais — lai jūs būtu modē.

— Bet, ja pie jums neviens neprot itāliešu va-lodu, — improvizētājs domīgi teica, — kas tad nāks manī klausīties?

— Nāks, nebaidieties: vieni, ziņkāres dzīti, citi, lai kaut kā aizvadītu vakaru, trešie, lai

parādītu, ka saprot itāliešu valodu; atkārtāju, vajag tikai, lai jūs nāktu modē; un jūs būsiet modē, te ir mana roka.

Čarskis laipni atvadījās no improvizētā ja, pierakstīdams viņa adresi, un tai pašā vakarā devās par viņu parūpēties.

II nodaļa

Es cars, es vergs, es tārps, es dievs.
Deržavins

Otrajā dienā Čarskis tumšā un netīrā traktiera gai-tenī meklēja 35. numuru. Viņš apstājās pie durvīm un piekļauvēja. Vakarējais itālietis atvēra durvis.

— Uzvara! — Čarskis viņam sacīja. — Jūsu lieta nokārtota. Kņaziene ** nodod jūsu rīcībā savu zāli, — vakar rautā paspēju uz jūsu vakaru pievārdot pusi Pēterburgas; iespiediet tikai biļetes un sludinājumus. Galvoju jums ja ne gluži par triumfu, tad vismaz par peļņu . .

— Improvizāciju! .. Vai tad jūs varat iztikt arī bez publikas, bez mūzikas un bez aplausu vētras?

— Nieki, nieki! Kur lai rodu vēl labāku publiku? Jūs esat dzejnieks, jūs sapratīsiet mani labāk par tiem, un jūsu klusā atzinība man vērtīgāka par veselu ap-lausu vētru ... Apsēdieties kaut kur un uzdodiet man tematu.

Čarskis apsēdās uz čemodāna (no diviem krēsliem, kas atradās šaurajā būri, viens bija salūzis, otrs ap-krauts ar papīriem un veļu).

Improvizētājs paņēma no galda ģitāru un nostājās iepretim Čarskim, kaulainiem pirkstiem skardams stīgas un gaidīdams tematu.

— Te būs temats, — Čarskis viņam teica, — dzejnieks pats izvēlas tēlus savām dziesmām; pūlim nav tiesības valdīt pār viņa iedvesmu.

Itālieša acis iedzirkstījās; viņš uzņēma dažus akor-dus, lepni pacēla galvu, un kvēlas vārsmas, pēkšņu jūtu izteiksme, saskanīgi plūda pār viņa lūpām .. . Lūk, tās — kāda mūsu drauga brīvi atstāstītas pēc vārdiem, kas bija palikuši Čarskim atmiņā.

Iet dzejnieks, plakstus vajā vēris,
Bet nesaredz viņš it neko!
Tad gājējs, soli blakus spēris,
Aiz svārku stūra rausta to ...
«Teic, kādēļ tā bez mērķa klejo
Un, tikko sniedzis augstumu,
Drīz skatienu jau vērs uz leju
Un zemē nokāpt centies tu?
Tev apmiglota dzīve skaistā,
Tev velta kaisme sirdi māc,
Un tevi vilina un saista
Jo bieži vien mazs nieciņš kāds.
Bet vien uz lietām debesīgām

Tak dzejniekam ir jātiecas,
Un savām vārsmām iedvesmīgām
Tam jāizvēlas cēls kaut kas.»
Kādēļ gan vējš pa gravu žvīgo,
Griež putekļus un lapas trauc,
Kad kuģis valgmē nekustīgā
Pēc viņa elpas kāri sauc?
Kādēļ no kalniem, torņiem garām
Skrien ērglis, smags un briesmīgs varā,
Uz truslu celmu? Vaicā to!
Kādēļ gan mori melna jo
Tā Dezdemonā iemīlēja,
Kā mēness mīl nakts miglāju?
Tādēļ, ka ērglim nav un vējam,
Un meičas sirdij likumu. Tāds dzejnieks ir: kas
patīkas,

Kā Akvilons to aiznes tas —
Viņš tā kā ērglis lido dzīvē
Un, citiem neprasot nemaz,
Kā jauna Dezdemonā brīvi
Sirds elku pats sev izvēlas.
Itālietis apklusā ... Čarskis klusēja pārsteigts
un aizkustināts.

— Nu, kā ir? — improvizētājs jautāja.
Čarskis satvēra viņa roku un cieši paspieda.

— Ko? — improvizētājs vaicāja. — Kā bija?

— Brīnišķīgi! — dzejnieks atbildēja. — Kā? Sveša doma tikko skāra jūsu dzirdi un tūdaļ kļuva par jūsu īpašumu, it kā jūs būtu ar to saaudzis, to izauklējis, nemitīgi veidojis. Tātad jums nav ne grūtību, ne atslābuma, ne tā nemiera, kas nāk pirms iedves-mas? ... Brīnišķīgi, brīnišķīgi! ...

Improvizētājs atbildēja:

— Katrs talants ir neizskaidrojams. Kā gan skol-ptors Kararas marmora gabalā saskata ieslēptu Jupi-teru un izceļ to gaismā, ar kalnu un veseri saskaldī-dams tā čaulu? Kāpēc no dzejnieka galvas doma iziet, jau bruņojusies četrām atskaņām, izveidota saska-nīgā, vienmērīgā pantmērā? — Tāpat neviens, izņē-mot pašu improvizētāju, nevar izprast šo iespaidu straujumu, šo ciešo sakaru starp personisko iedvesmu un svešo ārējo gribu — veltīgi es pats pūlētos to

Čarskim nebija patīkami no dzejas augstumiem no-laisties līdz kantorista letei; bet viņš ļoti labi saprata dzīves prasības un kopīgi ar itālieti nodevās tirdznie-ciskiem apsvērumiem. Šai gadījumā itālietis izrādīja tik alkatīgu

mantkāri, tik atklātu tieksmi pēc peļņas, ka Čarskim pavisam apriebās, un viņš pasteidzās at-vadīties no itālieša, lai pavisam nezaudētu brīnišķīgo sajūsmu, ko bija radījis lieliskais improvizētājs. Rūpju pilnais itālietis nepamanīja šo pārmaiņu un pavadīja viņu pa gaiteni un pa kāpnēm, zemu locīda-mies un apliecinādams savu bezgalīgo pateicību.

III nodaļa

Bīlete maksā 10 rubļu; sākums pulksten 7 vakarā.

Atiša

Kņazienes ** zāle bija nodota improvizētāja rīcībā. Skatuve bija iekārtota, krēsli salikti divpadsmit rin-dās; sarīkojuma dienā zāle jau no pulksten septiņiem > bija apgaismota, blakus durvīm pie biļešu pārdošanas

un saņemšanas galdiņa sēdēja veca sieviete garu degunu, pelēku cepuri ar salauzītām spalvām, gredze-niem visos pirkstos. Pie lieveņa stāvēja žandarmi. Sāka rasties publika. Čarskis atbrauca kā viens no pirmajiem. Viņš bija dziļi ieinteresēts šā sarīkojuma panākumos un gribēja sastapt improvizētāju, lai zi-nātu, vai tas ar visu apmierināts. Viņš atrada itālieti blakus istabiņā nepacietīgi raugāmieš pulkstenī. Itā-lietis bija ģērbies teatrāli; viņš bija melnā tērpā no galvas līdz kājām; krekla mežģīņu apakle bija at-liekta, kailais kakls ar savu dīvaino bālumu krasi atšķīrās no kuplās, melnās bārdas, mati cirtām krita uz pieres un uzacīm. Tas viss ļoti nepatika Čarskim, kam bija netīkami redzēt dzejnieku

ceļojoša āksta ģērbā. Pēc īsas sarunas viņš devās zālē, kas arvien vairāk un vairāk pildījās ar publiku.

Drīz visas krēslu rindas bija aizņēmušas lepnas dā-mas; vīrieši ciešā lokā stāvēja pie paaugstinājuma, gar sienām un aiz pēdējās krēslu rindas. Mūziķi ar savām pultīm novietojās paaugstinājuma abās pusēs. Vidū uz galda atradās porcelāna vāze. Publikas bija daudz. Visi nepacietīgi gaidīja sākumu; beidzot pulk-sten pusastoņos mūziķi sāka rosīties, sakārtoja lociņus un uzsāka Tankreda uvertīru. Visi apsēdās un ap-klusā, noskanēja uvertīras pēdējie akordi. .. Un improvizētājs, skaļu vispārēju aplausu apsveikts, zemu locīdamies, pienāca pie pašas paaugstinājuma malas.

Čarskis satraukts gaidīja, kāds būs pirmā mirkļa iespaids, un ievēroja, ka ģērbs, kas viņam bija šķitis tik nepieklājīgs, publiku tā neietekmēja. Arī pats Čarskis itālietī neatrada nekā smieklīga, kad ierau-dzīja viņu uz paaugstinājuma bālu seju, ko spilgti apgaismoja daudzās lampas un sveces. Aplausi no-rima; sarunas apklusā . .. Itālietis, runādams lauzītā franču valodā, lūdza apmeklētājus uzdot dažus

tema-tus, uzrakstot tos uz īpašiem papīriņiem. Pēc tik ne-gaidīta uzaicinājuma visi klusēdami palūkojās cits citā un neviens nekā neatbildēja. Itālietis, brīdi no-gaidījis, atkārtoja savu lūgumu kautrā un pazemīgā balsī. Čarskis stāvēja pie paša paaugstinājuma, un viņu pārņēma nemiers; viņš nojauta, ka bez viņa iejaukšanās te neiztikš un ka viņam vajadzēs uzrakstīt savu tematu. Patiesi, vairākas dāmu galviņas pagriezās pret viņu un aicināja viņu vispirms paklusi, tad arvien skaļāk un skaļāk. Izdzirdis viņa vārdu, impro-vizētājs acīm meklēja viņu sev pie kājām un, laipni smaidīdams, pasniedza zīmuli un papīra gabaliņu. Spēlēt lomu šai komēdijā Čarskim likās ļoti nepatīkami, bet tur nekā nevarēja darīt; viņš saņēma no itālieša rokām zīmuli un papīru, uzrakstīja dažus vārdus; paņēmis no galda vāzi, itālietis nokāpa no pa-augstinājuma un sniedza vāzi Čarskim, kas tur iemeta savu tematu. Viņa piemērs līdzēja; divi žurnālisti, kā daždien literāti, ieskatīja par savu pienākumu katrs uzrakstīt pa tematam; Neapoles sūtniecības sekretārs un kāds jauns cilvēks, kas bija nesen atgriezies no ceļojuma un sapņoja par Florenci, ielika urnā savus saritinātos papīriņus;

pēdīgi kāda neglīta jaunava, sa-vas mātes mudināta, asarām acīs uzrakstīja dažas rin-das itāliešu valodā un, līdz ausīm nosarkusi, pasniedza tās improvizētājam, bet pārējās dāmas klusēdamas nolūkojās viņā, tikko jaušami smīnēdamas. — Uz-kāpis uz sava paaugstinājuma, improvizētājs nolika urnu uz galda un sāka izņemt vienu zīmīti pēc otras, skaļā balsī lasīdams:

— Čenči ģimene.

(La famiglia dei Cenci.)

L'ultimo giorno di Pompeia.

Cleopatra e i suoi amanti.

La primavera veduta da una prigioniera.

— Ko pavēlēs godājamā publika? — itālietis pa-zemīgi jautāja. — Vai noteiks man pati vienu no minētajām tēmām vai ļaus to izlemt lozei? ..

— Lozēt! ... — iesaucās kāda balss pūlī. — Lozēt, lozēt! — atkārtoja publika.

Improvizētājs atkal nokāpa no paaugstinājuma, turēdams rokā urnu, un vaicāja: — Kas vēlētos iz-ņemt tematu? — Improvizētājs pārlaida lūdzēja ska-tienu pirmajām krēslu rindām. Neviena no grezna-jām

dāmām, kas tur sēdēja, nepakustējās. Šķita, ka improvizētājam, kam nebija pierasta ziemeļnieku vienaldzība, tas sagādāja ciešanas... pēkšņi viņš vienā malā pamanīja paceltu rociņu baltā, mazā cimdā — viņš veikli pagriezās un piegāja pie jaunas, dižas daiļavas, kas sēdēja otrās rindas galā. Bez ma-zākās mulsas viņa piecēlās un vienkārši un brīvi ielika aristokrātisko rociņu urnā un izņēma vīstoklīti.

— Lūdzu, atritiniet un izlasiet, — improvizētājs viņai teica. Daiļava atritināja zīmīti un skali nolasīja:

— Cleopatra e i suoi amanti.

Šie vārdi tika izrunāti klusā balsī, bet zālē valdīja tāds klusums, ka visi to sadzirdēja. Improvizētājs dziļā pateicībā palocījās daiļajai dāmai un uzkāpa uz sava paaugstinājuma.

— Kungi, — viņš teica, uzrunādams publiku, — loze ir lēmusi, ka man jāimprovizē par Kleopatru un viņas mīlākajiem. Pazemīgi lūdzu to personu, kas izvēlējusies šo tematu, paskaidrot man savas domas: par kādiem mīlākajiem te runāts, perchē Ja grande regina n'aveva molto ..

Atskanot šiem vārdiem, daudzi vīrieši sāka

smie-ties. Improvizētājs mazliet samulsa.

— Es vēlētos zināt, — viņš turpināja, — kādu vēs-turisku momentu norāda persona, kas izvēlējusies šo tematu. Es būšu ļoti pateicīgs, ja man to pa-skaidros . . .

Neviens nesteidzās atbildēt. Vairākas dāmas pa-raudzījās neglītajā jaunavā, kas bija uzrakstījusi te-matu, paklausot mātes pavēlei. Nabaga meitene pa-manīja šos nelabvēlīgos skatienus un tā samulsa, ka viņai skropstās ietrīsējās asaras ... Čarskis nevarēja to paciest un, pagriezies pret improvizētāju, teica itāliešu valodā:

— Tematu ierosināju es. Esmu domājis Aurēlija Viktora rakstīto liecību, it kā Kleopatra savu mīles-tību likusi samaksāt ar. nāvi un ka tomēr atradušies dievinātāji, kurus tādi noteikumi nav atbaidījuši, ne arī pildījuši ar riebumu . .. Man tomēr šķiet, ka te-mats ir diezgan grūts . . . varbūt jūs izvēlētos citu? ...

Bet improvizētājs jau juta dievības tuvumu... Viņš pamāja mūziķiem, lai tie spēlētu ... Seja bais-mīgi nobālēja, viņš drebēja kā drudzī; acīs iemirdzē-jās brīnišķīga dzirksts; viņš ar roku atglauda savus melnos matus, noslaucīja ar

kabatas lakatiņu augsto, sviedru lāsēm klāto
pieri... un pēkšņi spēra soli uz priekšu, sakrustoja
rokas uz krūtīm: mūzika ap-klusā ...
Improvizācija sākās.

Pils zāle mirdz, skan koru duna, Tai kokles,
flautas jaucas klāt, Un valdniece ar skatu, runu
Prot savas dzīres dzīvināt; Uz viņas troni sirdis
tiecas, Te pēkšņi nogrimst domās tā, Un pāri zelta
kausam liecas Jo zemu galva burvīgā ...

Un krāšņās dzīres grimst kā miegā. Klus' viesi.
Koris dziedāt beidz. Te atkal ceļ tā vaigu liego Un,
skatam gaiši mirdzot, teic: «Jums mana mīla
svētlaimība? So svētlaimību nopirkt var . . . Jel
dzirdiet, starp jums vienlīdzību Es radīšu, kas
neaizskar. Kurš kaislā izolē stāt jaudā? Es savu
mīlu pārdodu; Jel teiciet: manu nakti baudā Kurš
pirks ar savu dzīvību?»

Tas teikts — un visus pārņem baidā, Un sirdis
nodreb kaislībā .. . Tā mulsu kurnoņu jūt gaisā,
Un sastingst vaigs tai nicībā, Un skatu, kurā nievā
spulgo, Tā saviem pielūdzējiem met... Te pēkšņi
iznāk viens 110 pulka, Tā piemērs divus līdzī ved.

Tiem droša gaita, acis spirtas; Tā pieceļas,
tiem pretī stāj; Ir noticis: trīs naktis pirktas, Un
nāves ciskas viņiem māj.

Tie, dievu kalpu nosvētīti, Pie liktenīgās urnas
nāk Un, bara klusēšanā tīti, Pēc kārtai lozes
izvilkt sāk. Ir kareivīgais Flavijs pirmais, No
Romas karu kaujām sirmais; Ciest nespēdams,
ka sieva to Tik augstprātīgi nicināja, Uz baudu
izaicināts gāja Viņš kā uz kauju neganto, Kurp
citkārt karš to aicināja; Tad Kritons, jaunais
domātājs, Kas Epikūra birzīs dzimis, Kiprīdas,
dailes slavētājs, Kas Amoram dzied neaprimis.
Bet tīkams sirdij, skatieniem, Kā zieds, kas tikko
vēries naigi, Vispēdējā vārdu gadsimtiem Nav
atstājis. Uz vaigiem maigi No pirmām pūkām ēna
krīt, Aiz sajūsmas tam acis spīd, Un kaisles spēks,
vēl nelikts lietā, Tam kūso sirdī jaunajā . . . Un
dziļā maigumā pie tā Top valdinieces acis sietas.

«Es zvēru tev ... ak, māte bauda, Tev
nedzirdēti kalpoju, Kā sieva, pērkama par naudu,
Es kaisles cisās nokāpju. Ak, lielā Kiprīda, ver
ausi, Un apakšzemes valdnieki Un bargā Aīda
dievi, klausiet! Es zvēru, sarks līdz austrumi, Ka
savu pavēlnieku vēlēs Es saldkaislīgi remdēšu,

Tos slepenāko skūpstu kvēlēs Un gurdā liegmē
gremdēšu. Bet, tiklīdz rīta purpurskavas Jau
Auroru mūžseno tīs, Es zvēru, galvas tad zem
āvas Šiem laimīgajiem nokritīs!»1

Iespējams, ka šo vārsmu turpinājumā ir
fragments:

Un, lūk, jau diena beigusies,
Zeltragains mēness spīd no tālēm,
Pār Aleksandrijas pils zālēm
Jau salda ēna gūlusies.
Šalc strūklū akas, spuldzes spīgo,
Un kūpināmās smaržas trīs,
Un vēsumveldze saldkaislīgā
Pār zemes dieviem drīzi līs.
Un greznā telpā, mirdz kā zeltā,
Kur brīnumi visdaili mīt,
Kur purpursegu ēna krīt,
Tur zelta guļasvieta celta.